

Protokoll kommunalt samråd

Tid: fredagen den 13 september, kl 13– 14.30

Plats: *Jomala kommunkansli, lilla mötesrummet*

Närvarande:

Mats Perämaa
Wille Valve
Runa Tufvesson
Bengt Michelson
Tage Silander
Jonny Andersen
Sara Kemetter
Barbara Heinonen
Håkan Lundberg
Gun Holmström
Christian Dreyer (via Skype)
Magnus Sandberg

1. Aktuella budgetfrågor (Lr)

Samrådet tog del av ekonomiska underlag inför 2020.

Följande samråd hålls preliminärt 23.9 kl 13 – 15, värd är Ålands Landskapsregering, och därpå följande 1.10 kl 13 -15

2. Uppföljning av ekonomiskt läge samt ekonomiska förhållandet mellan landskapet och kommunerna(Lr), ÅSUB medverkar möjligen

Konstaterades att ÅSUB har uppdrag att ta fram kriskommunskriterier och att frågan kommer att komma upp vid kommande samråd.

En mera detaljerad presentation av 2018 års preliminära kommunala ekonomistatistik med tonvikt på socialsektorn presenterades för samrådet. Presentationen som bilaga till detta protokoll.

3. Behov av mindre anpassning av landskapsandelssystemet till byte av huvudman för fritidshemsverksamheten inom träningsundervisningen (Kf)

Södra Ålands Högstadiedistrikt står i beråd att ändra grundavtal bl.a. för att kunna överta huvudmannaskapet för fritidsverksamheten för elever i träningsundervisningen från Ålands

Omsorgsförbund. Överföringen har diskuterats under lång tid men en grundavtalsändring krävs för SÅHD, och en förutsättning för att grundavtalet skall kunna ändras är att det utgår utgiftsbaserad landskapsandel för verksamheten vars total uppkostnad 150 – 200 000 e / år eller ca 10 000 e / barn och år). Frågan initierats på tjänstemannanivå hösten 2018 och måste lösas snarast för att inte överföringen av ansvar och huvudmannaskap skall skjutas längre fram än nödvändigt.

Ålands Landskapsregering meddelar att ändringen i landskapsandelssystemet kommer att göras i samband med andra ändringar och träda i kraft från och med 1.1.2021, vilket meddelas Södra Ålands Högstadiedistrikt kf till kännedom.

4. Effekter på 2019 års räkenskaper på grund av ändringar i skatteredovisningssystemet (Kf)

Ålands kommunförbund

Länk till artikel från www.kommuntorget.ax med beskrivning av problematiken som berör alla åländska kommuner liksom alla kommuner på fastlandet. Redovisningsproblemet torde även påverka åtminstone beräkningsgrunderna för flitpengen och är till den delen också en angelägenhet för Lr

https://kommuntorget.fi/ekonomi/nya-skattkort-orsaken-nar-skatteprognos-slapar-efter-med-600-miljoner-euro/?fbclid=IwAR18IFzd8oc6bT6RS8eiO-P7Eyy8DcaEEwHcgsngDaXA2r_XMzQcPaLuBbY

I korthet handlar problemen om bortfall av inkomstskatteintäkter i förhållande till prognos för innevarande skatteår 2019. Hittills har huvudtesen varit att bortfallet, som i augusti uppskattades till minst 400 me för riket (2 – 2,5 me för åländska kommuner), berott på införandet av inkomstregistret och de inkörningsproblem som finns för detta. Enligt relativt ny information kan en större del av bortfallet istället förklaras med ändrade skattkort där all förskotts innehållning görs enligt en **årsinkomstgräns** samt i större utsträckning enligt **grundprocent**.

Effekterna av detta har synbarligen inte kunnat förutses i tillräcklig omfattning, vilket ytterligare försvårar bedömningen av **konjunkturutvecklingen under 2019** och därigenom också prognoserna inför 2020 års budget och kommande år.

De ekonomiskt svagaste kommunernas situation förvärras ytterligare av detta eftersom ett redan ansträngt kassaflöde försämras ytterligare av bortfallet av redovisade skatter jämfört med budgeterat utfall.

Detta illustreras av att flera kommuner i riket har varslat om permitteringar på grund av detta fenomen och på grund av ekonomier där nödvändigt rörelseutrymme inte existerar.

De åländska kommunernas finansiella intäkter hars försvagats med flera miljoner under perioden 2017 - 2019 om man beaktar såväl effekterna av konkurrenskraftspaketet som nedskärningarna i landskapsandelar.

Kostnaderna har fortsatt att öka, vilket berördes redan vid föregående samråd.

Ålands kommunförbund påtalar igen behovet av att garantera tillräcklig basfinansiering till kommunerna speciellt med hänsyn till de kommande strukturförändringarna och de kommande, ökade, kraven på kommunerna genom de stora lagpaket som är under behandling.

Alternativet är fortsättningsvis att Ålands Landskapsregering minskar kostnadstrycket på kommunerna på det sätt som ursprungligen utlovade inför nedskärningen i landskapsandelssystemet.

Informationen tecknades till kännedom och frågan kommer upp vid följande samråd .

5. Behov av kartläggningar av tillkommande uppgifter med anledning av socialvårdslagspaketet

Ålands kommunförbund är huvudavtalspart för Fixtjänst, som hör till sådana sysselsättande verksamheter som enligt förslaget till nytt socialvårdspaket tydliggörs som ett kommunalt ansvar.

Lagstiftningen tar sikte på hanteringen av individers behov av sysselsättning utgående ifrån socialvårdslagens målsättningar, och kommunerna, liksom Kommunernas socialtjänst framöver, kommer självständigt att uttolka lagens krav.

Enligt socialvårdslagens skrivningar uppstår ingen bevislig skyldighet att överta någon av de existerande verksamheternas finansiering, och det är också osannolikt att kommunerna har realistiska möjligheter att finansiera dessa verksamheter i samma omfattning som hittills skett via PAF-medel, EU-projekt, Landskapsmedel osv.

Ytterligare finns en icke-försumbar fastighetsmassa som antingen ägs eller hyrs och som försvårar hanteringen av frågan.

Som följd av den förestående förändringen har **redan** en viss oro uppstått i de verksamheter som potentiellt berörs (Fixtjänst, Boost, Katapult, Pelaren, Emmaus m.fl).

Oron spås på av att det tycks finnas någon form av information eller vetskap om att PAF-finansieringen av dessa verksamheter skall fasas ut.

Officiella besked saknas, liksom en samlad strategi för hur dessa befintliga och i hög grad Landskaps- eller PAF-finansierade verksamheter skall hanteras från och med 1.1.2021.

Ålands kommunförbund förutsätter att Ålands Landskapsregering i tillräckligt god tid meddelar hur man uttolkar sina eventuella skyldigheter i förhållande till de föreningar som erhållit finansiering motsvarande 50% av driftkostnaderna (Pelaren, Fixtjänst) och hur man uttolkar sina skyldigheter i förhållande speciellt till Boost som är det senaste i raden av politiska initiativ.

AMS roll i förhållande till existerande sysselsättande verksamhet bör också klargöras.

Konstaterades att ovanstående beskrivning är korrekt, samt att finansieringen för Fixtjänst och Pelaren kommer att fasas ut från och med 1.1.2021.

Konstaterades att något samförstånd inte kan uppnås kring eventuella övergångsarrangemang utöver vad som framkommer av förarbeten till socialvårdslagspaketet. Lr hänskjuter frågan om PAF-finansiering av dessa verksamheter till kommande regering samt anser att frågan om koordinering bör skötas av kommunerna, möjligen Kst.

Åkf konstaterar att kostnadsmassan är betydande och att behovet av koordinering och rationalisering av sysselsättande åtgärder fortsättningsvis är stort och att kommunerna på egen hand inte kan samordna hela den sysselsättande biten eftersom det är fortsatt oklart var gränsen

skall dras mellan vad som är sysselsättande verksamhet / social rehabilitering och vad som är arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

5. Repetition av tidigare framförda behov av åtgärder (Kf)

- Behov av lagändringar som möjliggör användning av inkomstregistret för kommunala, lagstadgade inkomstberoende, avgifter och stöd
- Fortsatt och stort behov av **elektronisk arkiveringsstandard**
- Fortsatt behov av åtgärder för att **underlätta åländska kommuners roll i förhållande till statens digitala system** under vardande (esuomi.fi, KaPa, Kansa)
- Offentlighetslagstiftningen
Åland Landskapsregering avser att återkomma med mera information kring beredningen av offentlighetslagstiftningen.
- Läget kring verkställigheten av Kst och eventuella behov av anpassningar

Håkan Lundberg
Mötesordförande

Magnus Sandberg
Sekreterare